OIKEUSMINISTERIÖ

Demokratia- ja julkisoikeusosasto
Julkisoikeusyksikkö
Lainsäädäntöneuvos Veli-Pekka Hautamäki

LAUSUNTO

1.4.2026

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi poliisin hallinnosta annetun lain, Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain ja poliisilain 1 luvun 10 §:n muuttamisesta (HE 16/2026 vp)

Hallintovaliokunta on pyytänyt oikeusministeriöltä lausunnon otsikossa mainitussa asiassa. Oikeusministeriö toteaa lausuntonaan kunnioittavasti seuraavan.

Oikeusministeriö on 11.12.2025 antanut kyseessä olevan hallituksen esityksen esitysluonnoksesta sisäministeriölle lausunnon (VN/5303/2025-OM-12), jossa kiinnitettiin huomiota normaaliolojen vakavaan häiriötilanteeseen poliisin reservin käyttöperusteena, käyttöönottoa koskevaan päätöksentekoon, poliisin reserviin hakeutumiseen, asetuksenantovaltuuden muotoiluun ja asianmukaisuuteen, poliisin reservin osaamisen ajantasaisuuden ja ylläpitoa koskevan sääntelyn tarkkuuteen, turvallisuusselvityksen hankkimiseen poliisin reserviin nimitettävästä, reservipoliisien toimivaltuuksiin, henkilötietojen suojaan, poliisin reserviä koskevan sitoumuksen raukeamiseen ja Poliisihallituksen määräyksenantovaltaan.

Oikeusministeriö toteaa, että hallituksen esityksessä on valtaosin huomioitu oikeusministeriön edellä mainitussa lausunnossaan esille nostamat huomiot. Oikeusministeriö pitää kuitenkin edelleen tarpeellisena kiinnittää huomiota asetuksenantovaltuuteen. Hallituksen esityksen liitteenä on luonnos valtioneuvoston asetukseksi Poliisiammattikorkeakoulusta annetun valtioneuvoston asetuksen (282/2014) muuttamisesta. Kyseiseen asetukseen lisättäisiin muun muassa uusi 5 a §, jossa säädettäisiin poliisin reserviin vaadittavien opintojen tavoitteista.

Hallituksen esityksen perusteluissa (s. 23) todetaan, että Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain (1164/2013) 15 §:n 2 momenttiin sisältyvä asetuksenantovaltuus arvioidaan riittäväksi poliisin reserviin edellytettävää koulutusta koskevan asetusmuutoksen tekemiseksi. Mainitun asetuksenantovaltuuden mukaan: ”Poliisiammattikorkeakoulussa suoritettavista tutkinnoista, tutkintonimikkeistä, tutkintotavoitteista, opintojen rakenteesta sekä muista opintojen perusteista säädetään valtioneuvoston asetuksella ja määrätään sen nojalla Poliisiammattikorkeakoulun tutkintosäännössä.”

Oikeusministeriön näkemyksen mukaan on epäselvää, voidaanko Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain 15 §:n 2 momentin asetuksenantovaltuutta pitää sellaisena, että sen nojalla voitaisiin asetuksella säätää poliisin reserviin vaadittavien opintojen tavoitteista, vai pitäisikö asetuksenantovaltuuden kuitenkin olla tarkempi ja täsmällisempi siten, että siinä nimenomaisesti mainitaan poliisin reservistä. Oikeusministeriö pitää perusteltuna tuoda tämän valiokunnan tietoon.